

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček!“

Štev. 2.

V Ljubljani, 1. februarja 1900.

Leto XXX.

Sneženi mož.

Hrno, deca, hajd z menoj,
 Hajd z menoj v junaški boj!
 Glejte tam v dolinici,
 Zunaj na ravninici
 Dviga se oblastno mož.
 Strašen mož, sneženi mož,
 Kar čez noč je planil v vas,
 Da bi vse pogubil nas;
 Sever ljuti ga poslal je,
 Kruto moč v roke mu dal je,
 Mrzlo burjo k nam podi,
 Da zmrzuje v žilah kri.
 Toda zdaj nam je zadosti,
 Bog mu grehe vse oprosti,

Mi gremo zdaj nadenj v boj
 In ga zmagamo takoj.
 Kruto nadenj planimo,
 S kepami ga ranimo,
 Da privrè iz žil mu kri
 In zavest vso izgubi.
 Vsak orožje vzemi v dlan,
 Da naš boj ne bo zaman,
 Kij, lopata, bič in meč,
 Nič ne bode nam odveč.

Zunaj v megli sred polja
 Mož sneženi trepeta.

Tatjan.

Hudobija in ljubezen.

Povest, spisal *Dragotin*.

III. Petrač.

Ko smo odmolili, je dekla odšla pomivat sklede, Matevž pa se je zopet pomaknil na klop k peči. Takoj sem bil pri njem. Hitro sem se splazil na klop, pritisnil se k njemu ter ga tiho vprašal:

„Stric, kdo pa je ta Petrač?“

„Ej radovednost otročja“, odvrne z nasmehom, „vse mora vedeti. Izprijen študent je, pa velik postopač in pijanec, ki ni vreden, da bi dalje o njem govoril. Le toliko glej, da ne boš ti kdaj tak, ki se tudi nekaj prpravljaš, da boš šel v mesto v šolo.“

„I, kako pa, da ni postal gospod, če je študiral v mestu? Odkod pa je doma, ali ga že dolgo poznate?“

„Kako ga nebi poznal, saj sva bila še prav prijatelja v mladosti. Tukajle od sosedovih je bil doma; seveda je sedaj hiša prišla drugim v roke, in tega je največ on kriv. O, kako se je zgubil ta človek! Kako ves drugačen pa je brat njegov: vselej se čudim, kadar pomislim, da se moreta tako močno razlikovati dva brata.“

„I kaj ima še kakega brata? Kako pa je to, da ni nobenega teh ljudij več v naši vasi?“

„Nikar ne bodi tako siten; saj nocoj ni časa, da bi ti vse povedal. Le spat pojdi, spat, da boš mogel jutri prej vsati in jaslice delati! Jaz sem ti že prinesel prav lepega zelenega mahu iz gozda, kjer smo danes kolje sekali, da ne bo treba tebi po snegu stikati za njim.“

„Oh, stric, prav nič nisem še zaspan, pa tako rad bi kaj slišal o tem Petraču, da bom potem vsaj vedel, kdo je, kadar pride k nam; prav malo se ga spominjam od takrat, ko je bil zadnjič pri nas, samo to vem, da sem se ga strašno bal, ker me je tako grdo gledal. Vsaj nekaj povejte nocoj o njem, če ne vsega!“

„Že vidim, da se te ne ubranim; saj pravim, ta radovednost otročja! Torej naj pa bo, no. — Pri sosedovih je pred Joškovim očetom gospodaril stari Lužar, po katerem se hiši še sedaj pravi pri „Lužarjevih“. Bil je to premožen mož. Razun hiše je imel še precej veliko posestvo, poleg tega je bil dober strojar in kupčija z usnjem mu je veliko nesla; pri tem pa je bil priden delavec in poštenjak skozi in skozi. Tudi njegova žena je bila pobožna in skrbna gospodinja. Imel pa je samo dva otroka, lepa brhka dečka. Starejši, Peter, je bil samo par let mlajši od mene. Jaz sem služil pri Lužarjevih za pastirja in prav rada sva se imela s Petrom. Večkrat je šel z menoj, ko sem gnal živino na pašo, in marsikatero premeteno sva uganila skupaj. Bil je silno prebrisane glave. Večkrat sem slišal koga reči: „Ta bo še kdaj kaj posebnega. Iz tega bo še kdaj nekaj: ali imeniten gospod, ali pa velik potepuh.“ Škoda, da se je vresničilo zadnje. Trmoglav in neubogljiv

je bil sicer že takrat precej, vendar pa je imel dobro srce in trda beseda ali resen opomin je pri njem veliko izdal.

Ker takrat pri nas še ni bilo šole, pošiljal ga je oče k gospodu župniku, da bi ga naučili brati in pisati. Ko pa so gospod zapazili njegove lepe zmožnosti, svetovali so očetu, naj ga dá v mesto v šolo. Lužar se je malo pomišljal, a dal se je kmalu pregovoriti, ker je bil premožen in je že sam večkrat premišljal, da bi ne bilo prenapačno, ko bi imel iz svoje hiše gospoda. Peter sam pa ni bil tega kar nič vesel. Prav kislo se je obrnil, ko so mu povedali, da bo šel študirat. Od tedaj pa do časa, ko je bilo treba oditi v mesto, je klaverno povešal glavo in kar nismo ga mogli spraviti v dobro voljo, kadar smo se igrali na paši. Očetu si ni upal ugovarjati, ker se ga je bal, mati ga je pa tolažila, kakor je vedela in znala; vendar to ni veliko izdalo. Ko sem ga nekoč jaz sam vprašal, zakaj se tako boji mesta, in sem ga zavidal, češ kako dobro se mu bode tam godilo, dejal mi je: „Jaz bi se šel prav rad učiti za gospoda, ko bi se mi tako ne tožilo po domu in tovariših. Res se lahko učim, pa kdo bo vedno sedel pri pustih bukvah, mej tem, ko se boste doma tako prijetno igrali.“ Ko se je bližala jesen in ž njo čas odhoda, se je zmiraj bolj pusto držal in z objokanim obrazom je šel od doma, pa je vendar le šel.

Ves drugačen pa je bil njegov mlajši brat Tone. Večkrat se je norčeval iz Petra, da se tako boji šole, in trdil, da bi se on na njegovem mestu vse drugače obnašal. Žalostno je gledal za vozom, ki je oddrdral z očetom in Petrom v mesto. Najraje bi bil šel ž njima. Toda stariši so imeli ž njim drugačne namene. Doma naj bi se naučil za silo brati in pisati, potem pa naj bi se prijel očetove obrti in po njegovi smrti prevzel hišo in posestvo. To ga pa ni nič veselilo. Bil je sploh bolj mirne in tihe narave in prav priden in ubogljiv; zato ga je zlasti mati rada imela.

Ker je vedno želel iti za Petrom v mesto in je večkrat prosil stariše, naj ga dadó študirat, sklenil je oče, vsaj za nekaj časa poslati ga v šole, češ, kolikor več se nauči, toliko laglje bo izhajal. Temu se je sicer dolgo upirala mati, ker se ni mogla lahko ločiti od obeh sinov, toda slednjič se je vendar udala; tako smo torej drugo leto imeli dva študenta pri hiši. Lepo ju je bilo videti, kadar sta prišla na počitnice domov. Pa kako sta bila učena! Debelo sem gledal Petra, ko je pravil, kaj že vse zna; kar sram me je bilo, kadar sem slišal, kako gladko sta oba brala iz bukev, ki sta jih prinesla iz mesta s seboj, kakor bi orehe stresal. Jaz seveda nisem nobene črke poznal, kakor je še sedaj ne; kaj se hoče, saj takrat ni bilo tako, kakor sedaj, ko je že skoraj za vsakim voglom šola.

Peter, ki je bil silno dobre glave, se je vsake stvari hitro in lahko naučil, kakor bi se igral. Brat njegov pa je bil sicer manj nadarjen, a zato toliko bolj priden. Tako je šlo nekaj let obema dobro. Toda šole so strašno hude; — no, pa saj boš sam izkusil, če boš šel res v mesto. Notri se učijo silno težkih stvari, pa koliko! Marsikoga so že zmogle in potrle, pa ga še bodo; ne pravijo jim zastonj „črna šola“. Tudi Toneta so polagoma začele žuliti. Kar nič več jim ni mogel biti kos. Smilil se mi je revež, kadar je

doma tožil, kako se trudi, pa vse nič ne pomaga. Slednjič je, dasi nerad, vendar moral šolo obesiti na klin. Oče ga je silil, naj bi ostal doma in se poprijel njegove obrti, pa nobenega veselja ni kazal do nje; seveda par let v mestnih šolah se človek ravno toliko pomehkuži, da ni za nikako trdo delo več. Bolj mu je ugajala trgovina; zato je vstopil v prodajalnico nekega bogatega trgovca v mestu. Tam se je prav pridno učil, ko pa je dostal potrebni nauk, šel je svojo srečo poskušat po svetu. In ta ga je dobro podpirala. Kmalu si je napravil svojo lastno trgovino, tudi se je neki bogato oženil, in sedaj pravijo, da je sila premožen mož v glavnem mestu.

Čisto drugače pa jo je zavozil Peter. Dokler sta s Tonetom skupaj študirala, ga je menda lep vzgled bratov nekoliko priganjal k pridnosti; pozneje pa, ko je bil sam, čutil se je vse bolj prostega. Tudi doma na počitnicah se je odslej čimdalje bolj čudno vedel. Postal je silno gosposki. Na najino nekdanje prijateljstvo je čisto pozabil. Ošabno me je preziral, kakor da me nikdar ne bi poznal. No, pa to naj bi že bilo, saj se razume, da se tak ne bo več bratil s pastirji, ki je že drgnil latinske klopi, samo to mi je bilo hudo, da se tudi za stariše ni več veliko menil. Nepokoren jim je bil in odgovarjal jim je, kar se je dalo. No, pa oče ga je že še krotil, samo škoda, da je tako zgodaj umrl. Zadnja leta mu obrt nič ni šla tako po sreči kakor prej, in zato ga je močno potlačila skrb za družino in pa žalost, ki mu jo je napravljala starejši sin. Vrhu tega pa je prišla še bolezen. Že spomladi se je bil na nekem semnju prehladil, potem je vedno po malem bolehal in naslednja zima ga je pobrala. Bog mu daj dobro! dober mož je bil, vsi so ga spoštovali.

Očetova smrt je bila huda nesreča za Petra. Do tedaj se je kolikor toliko bal njega, in kolikor se je potrudil pri učenju, storil je iz strahu pred očetom. Sedaj je pa tudi to minilo, in tako je šlo ž njim vedno bolj rakovo pot. Sam Bog ve, kaj je počenjal! Naj bo že tako ali tako, nekega dne dobi Lužarica od njega pismo iz mesta. Ker sama ni znala brati, šla je k gospodu župniku. V pismu je Peter naznanil, da je popustil šolo in odšel iz mesta v tuji svet; videla da ga najbrže ne bode več, ker ga je sram priti domov in ker se doma nima tudi ničesar dobrega nadejati. To je bil hud udarec za slabotno ženo. Ko so ji župnik prebrali nesrečno pismo, zgrudila se je nezavestna na tla. Precej časa so se trudili gospod, predno so jo zopet spravili k zavesti. Tolažili so jo na vse načine, pa le malo so pomagale njihove besede žalostni materi. „Saj mi je huje“, rekla je še doma večkrat, „nego ko bi zvedela, da je umrl. Bog ve, kaj je storil, in pa kako se mu sedaj po svetu godi. Da bi bil vsaj prišel domov, saj bi mu rada vse odpustila, da bi se le ne klatil po svetu.“ Tako je pogosto zdihovala uboga mati. Precej drugi dan se je sama odpeljala v mesto, da bi poizvedela, kam je Peter prešel, pozneje je večkrat povpraševala po uradih, a zvedela ni nič; vse prizadevanje je bilo zastonj.

Mej tem je pa vidno hirala. Prav trdna ni bila nikoli, a po Lužarjevi smrti so jo še močno trle skrbi, katere ji je napravljalo gospodarstvo in sinova, a zadnji udarec jo je potrl popolnoma. Nekaj časa je še lazila okoli,

potem pa je legla in ni več vstala. Vidno so ji pojemale moči, a najbolj jo je bolelo to, da ni stal ob njeni smrtni postelji noben njenih otrok. Večkrat je v nemirnem spanju klicala Petra ter ga pretresljivo prosila, naj se je usmili in pride domov.

Malo pred zadnjim zdihljem je napravila oporoko, v kateri je izročila vse premoženje sinu Tonetu.

Temu so bili kmalu potem, ko je mati zbolela, pisali v oddaljeno mesto, kjer je takrat bival, a prišel je domov prepozno, — na pogreb. Lahko si misliš, kako ga je pretreslo prepričanje, da je v tako kratkem času zgubil stariše in brata, katere je vse tako močno ljubil. Saj je bilo še meni neizrečeno hudo za njimi. V Lužarjevi hiši se mi je godilo tako dobro, a sedaj sem bil nakrat brez kruha. K sreči so ravno takrat tvoj stari oče potrebovali hlapca in tako sem prišel v to hišo, kjer sem še sedaj. Ker Tone ni imel še postavnih let, vzela je gosposka njegovo premoženje v oskrb. Na posestvu je bilo že nekaj dolga, zato so prodali hišo in zemljišče; to je kupil Jožkov oče, Tone pa se je vrnil v svojo službo. Od onega časa ga nisem več videl.

O Petru se dolgo ni nič slišalo; pozneje pa so se začele raznašati razne govorice o njem. Nekateri so pripovedovali, da je postal imeniten gospod tam nekje v daljni deželi, kjer si je pridobil veliko premoženje in sedaj živi kakor kak baron. Kmalu potem pa so začeli govoriti, da je bil velik klatež doli na Turškem, pa da so ga vjeli in ustrelili. Take nasprotujoče si govorice so se širile nekaj let, potem pa je zopet vse utihnilo o njem. Pred kakimi štirimi leti pa se nenadoma raznese vest, da bo Lužarjev Peter prišel domov in da ga bodo morali občani preskrbovati, ker nič nima svojega.

Najprvo smo neverjetno zmajevali z glavami, češ, kako je to mogoče, ko že toliko časa ni bilo ne duha ne sluha o njem, a kmalu smo se prepričali, da je to vendar le res. V jeseni, neko nedeljo popoldne, pripeljali so ga domov, in kaka dva meseca pozneje smo ga imeli že pri nas v hiši.

Jaz sem ravno pripravljaj pred skednjem voz, da bi šel po listje v gozd; tu prileze počasi ob palici Petrač, — tako so mu sedaj vsi dejali — po potu od sosedovih k nam. Jaz sem bil zamišljen v svoje delo in se nisem veliko zmenil za tujca. Ko pride do mene, nekaj zamrmra kakor v pozdrav ter vpraša, je li gospodar doma. Pogledal sem ga; po dolgem, dolgem času sem ga prvič zopet videl, prej ga namreč nikjer nisem zapazil. Saj k maši ni hodil, obiskati ga pa nalašč nisem hotel, ker so ljudje pravili, kako je robot in osoren. To je bilo čudno svidenje!

Peter, kateri je bil še cvetoč mladenič, ko sem ga zadnjikrat videl, spremenil se je v dolgih letih tako, da bi ga ne bil spoznal, ko bi ne bil že prej vedel, kdo je. Bil je vsaj kakih petnajst let starejši videti, kakor je bil v resnici. Ves je bil zanemarjen, betéžen in nadležen, a jedna noga mu ni skoraj nič rabila; menda je bila suha.

On mene najbrže ni več poznal, ker me je pozneje jedenkrat vprašal, kdo sem. In ko sem mu povedal, misliš, da ga je bilo kaj sram pred menoj? Kakor da bi se nikdar ne poznala, tako me je pogledal, in ošabén je bil

tako, kot takrat, ko je bil še študent. Samo jedenkrat so ga spravili v zadrego, ko so ga namreč vprašali, kako da ima pohabljeno nogo; nekaj je mrmral o nekaki nesreči, a videlo se je, da mu vprašanje ni po volji. Jaz mu seveda nisem verjel, Bog ve, kako je naletel bolezen, pa mislim da po poštemem potu ne, ker bi ga sicer vprašanje ne spravilo v tako zadrego. One dni, kar je bil pri nas, obnašal se je tako, da smo ga bili kmalu vsi siti. Nobena stvar mu ni bila po volji, rentočil in klel je pa, da se ga je vse balo. Prav veseli smo bili, ko smo se ga znebili. Lahko bi ljudem kaj pomagal pri lahkih opravilih, pa mu ni dišalo; raje je postopal in popival. Če je le imel kak krajcar v žepu, visel je v gostilni, da je vse zapravil. Čez kakega pol leta pa je izginil iz občine. Pravijo, da je šel v mesto k bratu, ki ga je večkrat vabil k sebi. No, sedaj ga nam pa zopet obetajo; veseli ga gotovo nikjer ne bodo. Vidiš, tako daleč je prišel sin bogatega posestnika, nekdanji učeni študent, da se ga vse boji in ogiblje. Toda čas je, da gremo spat; tvoji radovednosti sem ustregel, le glej, da ne bo zastoj! Pa saj si menda že zaspal“, rekel je, videč, kako nepremično sem se ga tiščal, sloneč mu na strani. No, tukaj je mož dejal sicer malo preveč, ker sem še prav bistro gledal in poslušal bi ga bil še tako dolgo, kakor sem ga že; ker pa ni bilo drugače, moral sem ga ubogati. A zaspati dolgo nisem mogel. Oni pijanec na cesti in pa Petrač sta mi hodila po glavi in kar nisem se ju mogel iznebiti. Še v spanju mi nista dala miru in veliko se mi je sanjalo o njiju, pa že ne vem več dobro, kaj. (Dalje prih.)

Kaj so nam pripovedovali naš dedek?

(Spisal Zorán.)

2. Zakaj ima zajec kratek rep, in zakaj črti medved lisico?

Medved si je hotel okopati gorico. Poiskal si je pomagačev in je dobil lisico, volka in zajca. Za obed je priskrbel svojim kopačem sod medú in ga je shranil v gozdu tik gorice.

Ko so nekoliko časa kopali, se je naveličala lisica dela. Zaželela si je medú, rekla je, da mora iti v gostijo na ženitnino in je odšla v gozd. Vlegla se je v senco in srebal med iz soda. Ko ga je izpila četrta soda, se je vrnila h kopačem.

„No, kako je nevesti ime?“ je vprašal medved.

„Prej ji je bilo ime celota, sedaj pa tričetrtnika“, se je odrezala lisica in pričela zopet kopati.

Solnce je pripekalo in lisici se ni ljubilo delati, bila je lena. Rekla je: „Moja sestrana se je omožila. moram iti na gostijo“, in je odšla v gozd. Spila je zopet četrta soda medú in se vrnila v gorico.

„Katera sestrana se je omožila?“ je vprašal volk.

„Tričetrtnka, sedaj pa ji je ime polovica“, je odgovorila.

Lisici se pač nikakor ni ljubilo delati, odšla je zopet v gozd na „gostijo“. Počinila si je v senci in spila zopet četrt soda medu.

„Teta, kdo se je pa sedaj ženil?“ je vprašal zajec?

„Ej, polovica se je omožila, sedaj se imenuje četrtnka.“

Isti dan je solnce močno pripekalo, vsem je tekel pot po čelu. Bilo je menda okoli najstih predpoldnem, ko je „morala“ iti lisica že četrtič na „gostijo“. Izpila je še ostali med in šla na delo.

„No, kdo se je pa že ženil?“ je vprašal medved nevoljen, da lisica vedno odhaja od dela.

„Moja sestrana četrtnka, sedaj ji je ime praznota, in upam, da se ne bode več možila.“

Ko je zvonilo poldne, je rekel medved: „Le pustite delo, pojdimo obedovat. Sod medu sem pripravil, dober bode.“

Šli so veseli, kar sline so se jim cedile, posebno medvedu in lačnemu volku. Ko so našli sod prazen, so se spogledali in vprašali: „Kdo je med izpil?“ Nobeden ni vedel.

Lisica se je delala nedolžno in je rekla: „Jaz pa vem, kako izvemo tata. Ker je danes jako vroče, vlezimo se na solnce, in oni, ki je izpil med, ga bode izpotil.“

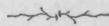
Vsi so bili zadovoljni in so se vlegli na solnce. Medved, volk in zajec, ki so ves dopoldan trdo delali, so bili trudni in so precej zaspali. Lisica pa se je tiho splazila v gozd, pobrisala s tace po sodu in šla ter namazala zajca. Vzbudila je medveda in volka ter rekla: „Glejta, ta-le je izpil med, se že poti.“

Volk in medved sta planila nad zajca in bi ga bila gotovo raztrgala, da ni prestrašen zbežal. Ker je moral medved ostati pri gorici, ni letel za zajcem, le volk je zdirjal za bežečim uhačem.

Dolgo ga je lovil, a ni ga mogel dobiti. Pribežal je zajec do plota in ker ni mogel takoj prek, ga je dohitel volk. Baš ko je skočil zajec preko plota, hlastnil je volk s čeljustmi za njim, a odgriznil mu je le pol repa. Predno je skočil še volk preko plota, je zajec srečno ušel.

In od istega časa ima zajec tako kratek rep, ker mu ga je volk odgriznil polovico.

Pozneje se je izvedelo, da je lisica izpila med, in od tedaj črti medved vse, kar je lisičjega rodu.

Sneg pada . . .

Sneg pada, sneg pada
Na krajino širo,
In srca vsa mlada
Drhtijo nemirno.

Življenje vse hira,
Mrtva je poljana,
Mladost nam umira
Bodočnost — neznana.

Tatjan.

Ni bilo zastonj.

Teta Agata ni imela mirú. Prijateljice so ji vedno očitale, da ne ravna prav. „Meni verjemi“, pregovarjala jo je jedna, „deček bo ravno tak kakor njegov oče: nikjer ne bo imel obstanka. Kar prišlo ga bode, pa bo hodil od službe do službe. Daj ga rajši služit za pastirja, da se navadi ubogati in delati.“

„Čisto po očetu se bo zvrigel“, učila jo je druga, „zato ker ga imaš tako rada. Otrok naj nikar ne ostane pri tebi, ti si premehka.“

„Naj si sam služi kruh!“

„Kaj boš še zanj skrbela, saj ne sediš na kupu! Bog vé, kaj te še zadene?“

„Pa res, pa res, človek mora gledati najprej sam nase!“

Take besede je morala poslušati Agata dan na dan, za njenim hrbtom se je pa govorilo še vse drugače. Toda dobra Agata je vendar-le obdržala Miška, sina svojega brata, pri sebi.

„Dokler ne opravi nauka za prvo sv. obhajilo, ne pustim ga nikamor. Tuji ljudje bi ga morda še k poduku ne puščali redno, ves bi podivjal. Saj vidim, kako je v službi: da le dela, pa je vse dobro; da bi pa hodil v cerkev in šolo, to jim je deveta skrb. Recite, kar hočete, za sedaj bo ostal Miško pri meni, pozneje se bo pa že videlo.“

Tako je sklenila Agata in se ni dala nikakor pregovoriti. Desetletni Miško seveda ni nič vedel o tem. Pri teti mu je bilo dobro, v šolo je rad hodil, in prav nič ni pogrešal očeta in matere. Ej, otroci včasih tako lahko in hitro pozabijo svoje stariše, da le niso lačni! Mišku so mati umrli, ko je imel devet let. Takrat kajpada je jokal in pozneje tudi še nekaj časa. Pa kmalu se je potolažil, ker mu je teta Agata še bolj stregla kakor rajnca mati. Na očeta Toneta pa nikoli ni bil posebno navezan. Ta je bil kleparski pomočnik pri večjem podjetniku in je le po noči prihajal domov, pa še takrat je bil večkrat kot ne pijan, zato se ga je Miško vedno bal in bil skoro vesel, ako ni bil v njegovi družbi. No, pred nekaj meseci je pa kar zginil. Kasneje se je zvedelo, da je dobil delo nekje pri Zagrebu. Za Miška se ni zmenil kar nič. Njegova precěj starejša sestra je torej prevzela vso skrb za zapuščenega Miška, ali drugi ljudje so bili tako trdosrčni, da so ji oponašali to dobro delo.

Miško je pa kazal, da je vreden podpore svoje dobre tete. Nauk za sv. obhajilo je prav dobro opravil in dovršil tudi domačo šolo. Kaj pa sedaj? Pri teti Agati ni imel posebne opravka. Če bi bila imela le-ta kako njivo, pomagal bi ji bil lahko pri delu, pa Agata je gostovala in jedino opravilo, ki ga je Miško mogel storiti namesto nje, je bilo to, da je pometel sobico. Sedaj je začela tudi Agata ugibati, kam bi pripravila svojega varovanca. Daleč od sebe in pa v tako hišo, kjer bi moral veliko trpeti, ga ni hotela pustiti, boljše prilike pa ni vedela. Pa se je tudi taka ponudila in sicer kar nenadoma. Organist je iskal dečka, ki bi mu v cerkvi malo pomagal, ga včasih pri obhajilih namestoval in pa, ki bi za to opravilce ne

zahteval preveč plačila. To je bilo kakor nalašč za Miška. On sam ni tirjal od organista nič, saj bi bil še sam rad nekaj plačal, če bi bil le kaj imel, da bi le smel včasih od blizu pogledati orglje in drugo po cerkvi, Agata pa

tudi ni hotela nič odškodnine, češ, pozneje, ko se privadi, pozneje mu boste kaj podarili, če boste mogli.

Tako je prišel Miško k organistu, ali bolj prav, na pol k organistu: jedel je večkrat pri teti, po noči razun o praznikih tudi ni ostajal pri organistu, ker je imel tesno stanovanje, po dnevu je bil pa večinoma tamkaj.

Snažil je svečnike, zvonil, kadar je bilo treba, in pa godba ga je začela mikati. Tako verno je gledal organistu na prste, kakor bi si hotel vse zapomniti. Včasih je pa tudi sam malo poskusil, kakšen glas bi dal klavir, če bi ga on malo podražil. Organist mu ni branil; dà, ko je opazil, da ima Miško dober posluš, pokazal mu je to in ono. Miško je, kakor pravijo, kar požiral ves nauk. In še sam ni vedel, kdaj se je začel učiti glasbe: neredko je presedel po cele ure pri klavirju ter ga mučil, da bi se bil le-ta čudil, ako bi mu bilo to dano, češ, kako je to prišlo, da moram na stara leta toliko trpeti.

Teta Agata jih je morala pa zopet poslušati, včasih naravnost, včasih bolj od strani.

„Tak dečak — pa se igra! Delal naj bi, delal, saj je zadosti velik!“

„Pri nas, ko vendar kaj premoremo, niso otroci nikoli brez dela, ta pa nima nič in postopa.“

„Tako-le je, ko ni nobenega pravega človeka, ki bi Miška vodil!“

„Agata je popolnoma nespametna. Vse bo zmetala za tega otroka, nazadnje bosta pa oba beračila.“

Le malo je bilo takih, ki so bili z Miškom zadovoljni.

„Prav podá se mu, ko prižiga sveče! Tako nekam dostojno se zna sukati.“

„Kdo bi mislil, da ima tako glavo! Zadnjič sem ga poslušal in gledal, pa mu prav dobro zapojó orglje in urne prste ima. Če bi organist kaj obolel, lahko bi sédel namesto njega za orglje.“

Nekateri so torej sodili, da bi bil Miško dober za organista, in to je postala odslej tudi Miškova iskrena želja. Toda pot do uresničenja te želje je bila še dolga. Miško in Agata sta mislila, da naj bi se izučil kar pri domačem organistu. Ta pa je rekel, da je treba iti v orgljarsko šolo, da je potrebno, da dobi v tej šoli spričevala, samoukov nikjer ne marajo. Miško je bil précej pripravljen iti v orgljarsko šolo, a to ni bilo tako lahko. Prvič je bil še premlad, drugič si pa Agata ni upala zmagovati stroškov. Zato je Miško ostal le še doma; učil se je pri organistu in premišljeval, kako bi mogel vendar-le v šolo.

„E, če se drugi, ki tudi niso imoviti, preživé“, prigovarjal je nekoč Agati, „zakaj bi se pa jaz ne? Saj ne potrebujem nič posebnega.“

„Če bi ne bilo treba za cela tri leta plačevati“, bila je Agata tudi njegovega mnenja, „koj bi te poslala v Ljubljano, a za toliko časa si ne upam.“

„Z organistom sva se pogovarjala, da nekatere v Ljubljani podpirajo, zakaj bi tudi mene ne? Kar poskusilo bi se, ali ne?“ Silil je Miško vedno bolj.

„I, pa naj bode v božjem imenu! Ko si že začel misliti na ta stan, skušaj ga doseči, morda te res Bog kliče vanj. Jaz bom dala, kolikor premorem; mislim, da ne bo zastonj.“ Tako se je odločila Agata, in Miško je šel v Ljubljano ter bil sprejet v orgljarsko šolo.

Izprva seveda ni imel poslano s cveticami. A sčasoma se je že rilo, že. Stanovanje je plačevala Agata, obleke ni mnogo potreboval, pri očetih

frančiškanih je pomagal peti na koru ter imel zato hrano v samostanu. Pozneje se mu je pa posrečilo, da je dobil še službo raznašalca časopisov ter prejemal za to precejšnjo mesečno vsoto, da Agati ni bilo treba kar nič prispevati. Učil se je pa tudi lahko in z veseljem. Bil je poln najslajših upov, da v kratkem doseže svoj cilj. Jedina nesreča, ki ga je zadela te dni, je bila očetova smrt. Pa saj je imel tudi poprejšnje čase očeta, a je bil vendar tako rekoč brez očeta. Molil je ter se še bolj marljivo učil, da bi prej ko prej dosegel čas, ko ne bo potreboval podpore od nikogar.

Kako hitro so minula tri leta! Agata je sedela v svojem stanovanju ter šivala kapico sosedovi Nadici. Šivala je ter večkrat mislila na Miška. Pisal ji je, da bodo te dni skušnje, da upa, da se mu bodo posrečile, potem pa si bode poiskal službo, kjer že bode. Vroče je bilo tisti dan, zato je Agato spanec premagal. Ko je najbolj kimala, pa pride nenadoma domov Miško. Okna so bila nizka, in že od zunaj je videl, da dobra njegova teta dremlje. Iznenaditi jo je hotel že poprej z veselimi novicami, ker je prišel prej, kakor je pisal, a sedaj mu je bila prilika še posebno ugodna. Tiho odpre vrata, odloži neslišno svoje stvari na posteljo, nato pa stopi za stol, na katerem je Agata sedela, pokrije ji od zadaj oči ter s spremenjenim glasom zakliče: „Teta, ukradli vas bodo!“

Malo se je prestrašila Agata, a brzo je spoznala svojega Miška, dasi se je hotel pritajiti. „Nikar ne bodi poreden, saj te poznam“, govorila mu je ter odtegovala njegovo roko od očíj. Ker je bil Miško izdan, ni več dražil tete, temveč se ji pokazal.

To je bilo veselja in čudenja! Agata se ni mogla nagledati Miškove lepe obleke, še bolj pa se je radovala, ko je zvedela, da je Miško skušnjo prav dobro naredil in da ima že službo. Trikrat ji je moral povedati, da so bili gospod župnik s Planjave pri skušnji in da so mu précej ponudili službo, ker se bode tamošnji organist preselil drugam. „Drugo nedeljo moram že na Planjavi orgljati, treba bo misliti zopet na odhod. Kaj ne, teta, da pojedete z menoj?“

Agata se ni upirala, samo skrbi je imela polno glavo. „Oprave bo treba, Miško, oprave! Kar brez nič te ne pustim; a nekaj imam še! Précej danes mora mizar pričeti, da ti napravi posteljo, mizo in najpotrebnejše pohištvo.“ In tako se je zgodilo.

Naslednjo nedeljo so pa Miškovi rojaki slabo molili v cerkvi. Miško je orgljal in pel, ej, to so poslušali! „Starega, izkušnega organista je prekosil“, tako so se pomenkovali pred cerkvijo ter gledali, kdaj se prikaže Miško. Tudi Agato so obsule prijateljice ter ji hvalile Miška. Celó one, ki so jo nekdanj grajale, češ, da denar trati, ker podpira bratovega sina, bile so to nedeljo drugih mislij. Agata ni rekla nič, a mislila si je: „Hvala Bogu, da moja dobrota ni bila zastonj.“ —

J. Štrukelj.

Ljubíte svojo domovino.

(Napisal — c —.)

Kdor se resno in temeljito peča z zgodovino raznih narodov, ki so se zdaj dvigali v svoji moči, zdaj zopet propadali ter končno popolnoma oslabei, bo gotovo razmišljal o vzrokih, ki so dvignili narod do take moči, da se je mogel meriti z vsemi svojimi sosedi, pa tudi o vzrokih, ki so narod strmoglavili v suženjstvo in propast. Ob takem raziskavanju bo našel veliko raznih vzrokov, ki mej seboj morda niso v nikakoršni zvezi, a priznati bo moral, da prihajajo vsi iz istega vira: iz domoljubja. Srečen je narod, dokler ga vsevprek navdušuje brezmadežno domoljubje; takoj pa jame pešati, ko se začne poizgubljeni ljubezen do domovine.

Kdor namreč resnično ljubi svoj dom, ne gleda toliko na lastni dobiček, marveč na skupne koristi in na blagor svojih sobratov ter je pripravljen žrtvovati tudi največje žrtve, kadar je treba odvrniti nesrečo od domačih posameznikov ali vsega naroda. In dokler prešinja tako domovinsko čustvo srca vseh domačinov, je domovina nepremagljiva. Ko pa pride pri ljudeh do tega, da ne delajo z združenimi močmi drug za drugega, tedaj prično moči razpadati, tujci prideró v deželo ter si podjarmijo prej mogočno ljudstvo.

Jasno je torej, da je dolžnost vsakega poštenega človeka ljubiti svojo domovino. Pa saj je to že takorekoč naravni zakon, da človek ljubi svojo domovino, one kraje in one ljudi, mej katerimi ga je prvič obsijalo solnce, kjer se je s svojimi mladimi tovariši nedolžno veselil in igral po zelenih livadah ob žuborečem potoku. Kako bi človek ne ljubil hiše in vrta, kjer se je sklanjala nad njegovo glavico skrbna mati ter mu pela sladke uspanke, kjer ga je pozneje učila moliti in spoznavati, kaj je človek in kaj je njegov namen, kjer mu je sivolasa babica pripovedovala bajke o zakletih kraljičinah, o bogatih zakladih in o njegovih prednikih! Kdo bi mogel kdaj pozabiti onih ljudi, mej katerimi je preživel najlepša leta svojega življenja, zlato dobo svoje mladosti!

Vsi znameniti narodi imajo v svoji zgodovini vzglede vzornega domoljubja, proslavljane v povestih in pesmih, katere čestokrat slepci prepevajo mej ljudstvom. Domoljubje je lastno vsemu človeštvu, dokler ljudstvo ni pokvarjeno na katerikoli način.

Najmogočnejši narod na svetu so bili Rimljani, ki so vladali po vsem tedaj znanem svetu. A njihova moč je razpala, ker jim je nehalo srce bítí za domovino ter so jeli gledati samo na to, da zadovoljijo svoje poželjenje. Drugačni pa so bili teh očetje, ki so bili pripravljeni žrtvovati za domovino svoj imetek in svoje življenje, iz česar je sledila neomejena hrabrost in požrtvovalnost. In večna je slava teh mož v zgodovini človeštva, a tudi v življenju so dosegli mir, v svesti si, da so storili svojo dolžnost. Mnogo je celo takih, ki so žrtvovali tudi življenje za svoje domovje.

Ko je etruščanski kralj Porsena oblegal Rim in je potisnil rimske čete že preko Tibere, je Rimljanom upadel pogum. Nihče več se ni upal bojevati, in vsi so bežali proti mestu. Jediná rešitev jim je bila še, da zabranijo

Porseni vhod v mesto. In v to jim je bilo treba podreti leseni most čez Tiberu. In hrabri Horacij Koklit se je sam vstopil proti celi etruščanski vojski ter branil pristop, dokler niso ostali Rimljani podrli mostu. Nato je skočil v reko in jo srečno preplaval. — Tako je jeden sam človek, ki je bil vnet za blaginjo naroda, ubranil s svojo nevstrašenostjo, da niso Etruščani prodrli v Rim.

Takoj po tem dogodku so Etruščani Rim tesno obklopili, da je v mestu nastala silna lakota. In tedaj se je odločil mladenič Mucij Scevola, da reši svojo domovino. Splazil se je v nasprotnikov tabor, da bi ubil Porseno, svest si, da Etruščani prenehajo z obleganjem, če ne bodo imeli svojega kralja. Ko pa je prišel pred njegov šotor, je našel tam kraljevega tajnika, krasno oblečenega. Misleč, da je to kralj, ga je prebodel z mečem. Etruščani pa so ga prijeli in ga odvedli h kralju. Ta mu je žugal s strašnimi mukami, če mu ne pove, kake načrte imajo Rimljani. Mucij pa je položil svojo desnico na živo ogle, hoteč kralju pokazati, da se ne boji nikakoršnih muk. Nato pa reče kralju: „Tristo hrabrih mladeničev, ki smo vsi enako navdušeni za svobodo svojega naroda, se nas je zarotilo zoper tvoje življenje. Mene je srečka zadela prvega, da sem moral iti poskusit srečo; za menoj pridejo drugi.“ S tem je Porseno prestrašil, da je pustil obleganje Rima in močno vojsko odpeljal domov.

Kakor v prvem slučaju, tako je tudi tukaj iz domoljubja izvirajoča neustrašenost in hrabrost rešila Rim. Mož se ni bal nikakih muk v blagor in prospeh rodnege mesta in dosegel je svoj cilj, svobodo Rima. —

Pa tudi žene so mnogokrat pokazale junaško ljubezen do domovine, tako n. pr. poljska kneginja Vanda. Hotel jo je v zakon neki nemški knez, a ona ga ni marala, ker so bili v onih časih Nemci sovražni Poljakom in bi tak zakon ljudstvu gotovo ne koristil. Osvetoželjni knez pa je prišel z močno vojsko v Vandine dežele. Vanda je v boju zmagala, toda sovražnik je pričel nabirati novo vojsko. Človekoljubna Vanda pa je hotela zabraniti prelivanje krvi, katero bi bilo vsekakor v škodo njenemu narodu, če bi tudi zmagala sovražnika, ker mrtvecev in opustošenih polj ne povrne nikaka zmaga. Zato je skočila v reko Vislo, da bi ustavila prelivanje krvi na Poljskem.

Neštevilno imamo v zgodovini še drugih vzgledov domoljubja, a prostor nam ne dopušča, da bi govorili o vsakem posebej. Opozoriti smo le hoteli učečo se mladino, da naj ob učenju zgodovine še posebno rada zasleduje one neupogljive značaje, kateri so nesebično domovini posvetili svoje moči ter celo življenje dali, ako je zahtevalo domoljubje. Poslušajmo glas, ki nam mogočno kliče iz davnih časov: „Večna je slava njim, ki so delali in trpeli za domovino, sramota in prokletstvo pa izdajicam!“

Spomini iz otročjih let.*)

(Piše L. Černej.)

13. Knjiga s podobami živalij.

Moj dedec so bili sicer priprost kmet, a brali so radi in mnogo. Imeli so lepo zbirko knjig, večjo nego pač marsikateri izšolan človek. Tudi razne časnike so dobivali.

Mene še takrat knjige niso zanimale po vsebini, ker še nisem znal brati. Sodil sem jih torej le po zvonajsti: bolj ko so bile pisane in barvane platnice, lepše so se mi zdele. No, in še nekaj je bilo odločilno: če je bila v knjigi kaka podobica ali ne. Knjiga brez vsake podobe zdela se mi je grozno pusta. To pa še tudi pozneje, ko sem že znal zbirati črke v besede in te v stavke.

Lahko torej umete, da se mi je zdela izmed vse knjižnice najimenoitnejša in najbolj dragocena neka velika knjiga, v kateri so bile naslikane razne živali. Tudi rastline so bile na zadnjih listih, a te me niso nikakor mikale. To je pač vzrok, da sem še v tem naslovu omenil le živali.

Kadar so bili dedec izredno dobre volje in mi hoteli napraviti posebno veselje, posadili so me k sebi na klop, vzeli omenjeno knjigo ter mi razkazovali razne podobe. Povedali so mi tudi, kje in kako živé dotične živali. Mojih vprašanj ni bilo konca in dedec so se kmalu naveličali ter zaprli knjigo, češ, bodeva pa še drugokrat gledala naprej. Ta „drugokrat“ pa ni hotel kmalu priti. Dedec so se vedno izgovarjali, da nimajo časa. Meni pa niso zaupali knjige v roke. Prav so imeli!

Nekega dne ni bilo dedca doma. Babica so mi dejali v sobi na klop nekoliko jabolk in šli kuhat. Nehoté sem se ozrl po knjigah na polici. Tedaj so se me polotile nepopisljive želje po tistih podobah. Ej, sem si mislil, dedca ni doma, babica pa so zamaknjeni v peč, zakaj bi ne pokukal nekoliko v prekrasno knjigo, saj je ne bom raztrgal!

Privlekel sem tiho težek orehov stol in zlezal nanj. Bil sem še vendar premajhen: le s prstom sem dosegel velike platnice. Potiskal sem jih s trudom naprej. Zdajci pa so se usule vse knjige, ki so bile naložene na spodnjih, meni po glavi, da sem zdrknil s stola in ležal v hipu ž njimi na tleh. Hitro sem se pobral. Po nesreči so se bile strle platnice ravno iste knjige s podobami. Nič si nisem premišljeval: pustil sem vse, kakor je ležalo, in jo popihal tiho, brez slovesa domov. Še jabolk nisem utegnil pobrati.

Od tega dne dolgo nisem šel k dedcu. Nekoč pa so me pričakali babica, ko sem gnal s paše. Vprašali so me, zakaj nič več ne pridem, in mi natlačili polne žepe jabolk. Popoldne sem že lezel zopet tjakaj. Skrivaj sem se ozrl po knjigah in videl, da so vse zopet na starem mestu. A dolgo se nisem mudil v sobi, da bi se kdo ne spomnil, kar sem storil. In še dolgo potem sem se ogibal nesrečne knjige.

*) Nadaljujejo se spisi istega naslova v letniku 1897.

Ko so jo vzeli nekega dne dedec zopet s police, so nekaj nevoljno zamrmrali, a rekli niso nič. Dobro, da me niso natančneje pogledali, ves rdeč sem bil. — Odslej sva zopet večkrat pregledovala omenjeno knjigo. Sam pa je nisem nikdar več jemal s police.

Minulo je mnogo let. Dedec in babica že davno počivata v grobu, Bog jima daj večni mir! — Razven mnogo knjig, katere še le zdaj prav čislam, sem dobil tudi tisto veliko, s podobami živalij. Le malokdaj jo vzamem v roke. Za-se je ne pregledujem, a otrokom jo rad pokažem. — Kadar pa vidim nje prelomljene platnice, spomnim se vsikdar, kako je takrat ropotalo po meni in kake strahе sem imel!

N o č.

Sanjavo zró na oglih luči
V polnočni tihi mrak;
V temo postranskih ulic redko
Zgubi se moten trak.

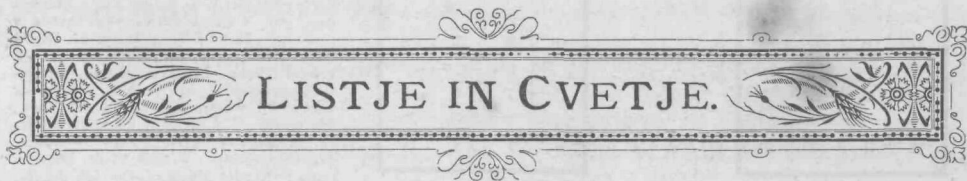
Vse tiho . . . Mrtvo vse, kot v grobu,
Kjer človek v večnost je zaspal;
Aj, zdi se, da razbil ob čeri
Življenja se je val.

Le tu in tam, kot da plamteče
Duhov skrivnostnih zró oči,
Samotno, zapuščeno okno
Slabo osvitljeno medli.

A kaj za njim? . . . Obup in groza?
Molitev tihega srca?
Strasti naval, pekla rapsodi
Presladek sen? . . . Kdo zna?!

Kdo zna? . . . Na oglih luči
Sanjavo zró v polnočni mrak,
Od temnih sten kot jek bolesten
Popotnikov doni korak . . .

Rado Kosár.

LISTJE IN CVETJE.

Iz zaklada naših pregovorov.

2. Če ne teče, pa kaplje.

Pri tekočinah se je treba ozirati na dvoje: kako pritekajo in kako odtekajo. Kadar se nabira dobra in koristna tekočina, bi radi videli, da teče, kapanje se nam zdi prepočasno; vendar se tolažimo s tem, da je boljše nekaj nego nič, in pa, čeravno se posoda polni le polagoma, da se le napolni. Pregovor pa to obrača na vsako pridobitev. Preštevaje svoje male a pogostne dobičke se veseli mali trgovec: „Če ne teče, pa kaplje“; če ne obogatim takoj, obogatim polagoma. Berači, ki pobirajo miloščino po vinarjih, se tolažijo: „Če ne teče, pa kaplje.“ Sploh vsi, ki morajo dlje časa po malem nabirati pri-spevke za dobrodelne namene, si delajo pogum z našim pregovorom: „Če ne teče, pa

kaplje.“ Še celo pri dušnih pridobitvah nas čestokrat ta pregovor priganja k novim naporom. Ako se n. pr. kdo težko uči, z vztrajno pridnostjo si bode vendar-le polagoma nabral dokaj učenosti; tudi razne napake se ne dajo kar hipoma in hkrati odpraviti, čednosti tudi ne v enem dnevu pridobiti; treba je dolgega in stalneganapora.

A slično je tudi pri malih, a pogostnih zgubah Kdor se sicer boji zapraviti veliko hkrati, zapravlja pa rad po malem, se mu lahko postreže z naukom: „Če ne teče, pa kaplje“; tudi po kapljicah se lahko izprazne posoda, posebno če kaplje pogostoma. Tudi male pa pogostne zgube pripravijo bogatina na beraško palico. Torej je treba štediti tudi pri malih rečeh. Posebno pa nas priganjaj pregovor, da nikar nikdar ne prezirajmo malih zanikarnostij in izgub pri svojih dušnih zakladih.

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

1. Bog je vsakomur talente delil,
Da bi si z njimi še drugih dobil
Kdor pa dobljene talente zagrebe
Slednjič v pogubo pritira še sebe.
2. Človek ni nikdar zadosti previden.

3. Dejanja naša so res le človeška
Zato pa so redkokdaj brez pogrška.
4. Če ima v oblasti posvetna te sreča,
Za dušni prid prazna ostala bo vreča.
5. Dobro drži v vihri čolnica svojega veslo,
Da valovje te v pogubo ne bode zaneslo.

Rešitev naloge v 1. listu:

Ostanite vsi zvesti, Vrteuč!

1.

o	s	e	l
u	s	t	a
t	r	t	a
k	a	v	a

m	r	a	z
m	r	v	a
v	e	r	a
s	l	a	k

2.

n	i	t
r	i	s
v	r	t

u	r	a	r
p	e	t	a
o	c	e	t
u	l	a	n

E	z	a	v
o	v	e	s
t	r	s	t
p	r	v	i

3.

Prav so rešili: Adamič Mar. in Tončka, naduč. hčerki v Ljubljani; Fatur Ivan in Slavko, učen. na Rakeku; Gomilak Anton., goj. II. let. višje dekleške šole v Ljubljani; Lovšin Iv., petošolec v Ljubljani; Jekl Jož., dij. v Celovcu; Bezenšek Minček, šolarček na Frankolovem; Kastelic Mim., prvolet. na c. kr. učiteljsku; Fischer Mimica, Svetlič Rozika, Povhe Tončka, učen. pri č. uršul. v Ljubljani; Vrečko Drag., drugošolec v Celju; Novak Viktor, učenec V. r. v Idriji; Kramer Milček, tretješolec v Ljubljani; Furlani Pepina, Štef. in Rom. v Hlirski Bistrici; Pogačar Fr., drugošolec v Celju; Marinšek Ed. v Celju; Kmet Min., učenka v Cerkljah; Turnšek Mar., Francišek, Amal. in Liz. v M. Nazaretu; Plankar Cecil. in Jul. v Zagorji; Jelenc Ant., učen. IV. r. v Trzicju; Čencič Mar., učen. na Vranji Peči; Rajh Al., učiteljsčnik v Mariboru; Deleja Ang., učen. IV. razr. na Rečici; Lorber Malka, Wantur Adelh., Greher Karla, Nadišar Ela, Gaiger Ang., Bergant Ana, goj. v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani; Mahnič Mar., Gerčar A., Roglič Ol. in Sudar Ang., učenke pri č. uršul. v Skofji Loki; Breškvar Anton., dij. gospodinja, Jaklič Al. in Mat., Grobotek Viktor, dij. v Ljubljani; Steblovnik Mart., učenec III. r. v Smartnu na Paki; Šlamberger Tonček, gimn., Inka in Nuška, učenki v Kranju; Vrečko Vlad., gimn. v Celju; Nendel Marta, Leskovšek Jozefa,

Samec Anton., Fendrih Alojz., Florjan Ana, Stante Amal., Dobovišek Neža, Nendl Amal., učenke IV. r. dekleške šole v Sv. Juriju ob juž. žel.; Kalin Iv., učenka III. r. v Kostanjevici; Šket Ivana v Dramljah; Kunst Mic., učen. V. r. pri č. šol. sestrah v Celju; Flere Pavel, Stare Bruno, dij. v Ljubljani; Golob Jože, učenec pri Sv. Marjeti na Dr. p.; Čepлак Karol, Hrovat Anton, Kajfež Andrej, Sack Fr., Scheschcherko Emil, Vonga Jurij, Žuher Al., dij. v Celju; Kazafura Krist. in Ljud., učen. v St. Martinu v Brdih; Vršič Vekosl., gimn. v Mariboru; Pivk Leop., v Idriji; Petrič Antomija, učenka II. r. v Planini; Orel An., Matičič Cili v Kamniku; Einspieler Lambert, Košenina Fr., dij., Einspieler Štef. v Ljubljani; Klemenc Iv., Leskovec Iv., Istinič Mic., Simšič Mic., Milavec Pepca, učenke III. r. v Planini; Potočnik Mijo, odv. uradnik v Gornji Radgoni; Kragl Viktor, Markes Ap. v Kranju; Čerin Iv., Kogej Mar., Rupnik Mar., učenke V. r. v Idriji; Žargi Mar., učen. IV. r. v Kamniku; Mokotar Fr. in Jožef, učen. III. r. v Turji pri Hrasniku; Majcen Andrej, Ivanuša Ant., Keček Jož., Plavec Ant., Podgorelec Iv., Keček Mar., Kirič Anica, Kuharič Katra, Podgorelec Micka (Humska), Podgorelec Micka (Salovska), Puklavc Micka, Šef Jozef, Stibero Mar., Trstenjak Milica, Žibret Anica ml. in st., učenici učenke na Humu pri Ormožu; Auer Mar., Breznik Filom., Ozim Eliz. in Žigert Terezija, učen. IV. r. v Rušah; Pavlovič Mar., učen. II. r. v Hrenovcrah; Vakaj Mar. pri Sv. Ani na Krumbergu; Pivk Janez, učenec V. r. v Idriji; Meglič Roza, učenka IV. r. na Vranskem; Janc Mici, učenka v Logavesi; Jerin Avg., učenec IV. r. v Zagorji pri Savi; Anica Šavnik, učenka v Kranju.

„Vrteuč“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76. v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.